



WHY MAHATMA GANDHI CHANGED THE WORLD FOREVER

Kodirova Mamlakat Muminovna

Karshi State University, Teacher of history of Uzbekistan,

Candidate of Historical Sciences, Associate Professor

Annotation

The article is devoted to understanding the concept of "persistence in truth" (satyagrahi), developed by Mahatma Gandhi in the process of combating English racism and colonialism, why he changed the world.

Keywords: Mahatma Gandhi, India, philosophy, politics, satyagraha, "persistence in reality".

Introduction

Bugungi kunda Ozbekistonda tadqiqotchilar tarixning turli davrlarda tadqiqot olib bormoqdalar. 2022 yil 2 oktyabr Maxatma Gandi tavalludining 153 yilligi nishonlanadi. U muvaffaqiyatsiz advokat sifatida ish boshladi va umrining oxiriga kelib butun dunyo bo'ylab ozodlik kurashchilarining ma'naviy ustoziga aylandi. U Gandi qanday qilib Maxatma bo'lganligi, uning ta'limoti qayerdan kelib chiqqanligi va nima uchun u bo'sh masofada uchta o'q bilan o'ldirilganligi haqida gapiradi.

Mohandas Karamchand Gandi 1869 yilda G'arbiy Hindistonning Porbandar port shahrida tug'ilgan. U Banya kastasiga Vaishyalarining yuqori sinfiga, ya'ni savdogarlar va fermerlarga tegishli nufuzli oiladan chiqqan. Gandining otasi Porbandar knyazligining Bosh vaziri (devon) bo'lib xizmat qilgan.

Aqlli oiladan chiqqan kamtar yigit

Bolaga onasi katta ta'sir ko'rsatdi, u hatto Hind me'yorlari bilan ham juda dindor edi. Mohandas bolaligini cheksiz ro'za tutish, ibodatxonalarga har kuni tashrif buyurish, muqaddas matnlarni birgalikda o'qish bilan o'tkazdi. Keyinchalik, bularning barchasi Gandi o'z ta'limotining shakllanishiga, uning siyosiy va diniy-falsafiy ta'limotiga ta'sir ko'rsatdi.

13 yoshida Mohandasning ota-onasi Kasturbay ismli o'z yoshidagi qizga uylanishdi. 1888 yilda, 19 yoshida Gandi oilaviy do'stining maslahati bilan Londonga bordi va u erda uch yil davomida advokat bo'lish uchun o'qidi.

Imperator poytaxtida o'qish qimmatga tushdi, otasi o'sha paytgacha vafot etdi va Gandi oilasi moliyaviy qiyinchiliklarni boshdan kechirdi. Qayiq chiptasini sotib olish uchun Mohandas xotining zargarlik buyumlarini sotdi. Londonda uch yil unga oson bo'lmagan. Qattiq vegetarianizmga rioya qilgan holda, u asosan non va ismaloqni iste'mol qildi, chunki boshqa sabzavot mahsulotlari uchun pul yo'q edi. O'qish Mohandasga uning xarakterini qattiqlashishiga va tabiiy tortinchoqligini engishga yordam berdi.

Ichki ibodatxonada barrister (buyuk Britaniyada oliy toifali yurist) lavozimini tugatgach, Gandi Hindistonga qaytib, Bombeyda amaliyot ochdi. U birinchi ishni yo'qotdi va keyingi sinovlarda muvaffaqiyat unga kelmadi.

Afrikadagi Mohandas



1893 yilda akasi orqali Gandi taklif oldi: Janubiy Afrikada musulmon savdogar Dada Abdullohning savdo kompaniyasida ishlash. Muhandas rozi bo'ldi. Janubiy Afrikada katta Hind diasporasi mavjud edi. Oqlar hindularni aparteid ma'nosini anglatuvchi "qora tanlilar" deb yuritgan. Afrikalik hindularning huquqlari transportdan tortib to mulk masalalariga qadar cheklangan edi.

Gandi armiyada xizmat qilgan va Anglo-Bur urushi dahshatlarini ko'rgan. Ushbu tajriba uning zo'ravonlik kontseptsiyasining shakllanishiga ta'sir ko'rsatdi.

Gandi armiyada xizmat qilgan va Anglo-Bur urushi dahshatlarini ko'rgan. Ushbu tajriba uning zo'ravonlik kontseptsiyasining shakllanishiga ta'sir ko'rsatdi.

Foto: muallifi noma'lum

Nafaqat hindular, balki oq tanlilar tomonidan ham biznes yuritishga ishongan ajoyib advokat sifatida obro'ga ega bo'lgan Mohandas diasporaning nufuzli a'zosiga aylandi. U Natal koloniyasining Hindiston Kongressini tuzdi va uni tinglashga tayyor bo'lgan har bir kishi bilan tengsizlikka qarshi kurash g'oyalarini ochiq muhokama qildi.

Gandi o'n minglab hindularni mustamlakachi hokimiyat e'tibordan chetda qoldira olmaydigan yagona siyosiy kuchga aylantirishga muvaffaq bo'ldi. Natal Hindiston Kongressi hindular uchun yiliga 25 ta pul undirib olinmaydigan aholi jon boshiga soliq solinishiga qarshi petitsiya bo'yicha o'n ming imzo to'plab, uni Londondagi mustamlaka idorasi va Hindiston noibiga jo'natdi. Solik kiskartirildi.

Zo'ravonliksiz kurash tamoyillari

Gandi zulmga qarshi kurash to'g'risidagi ta'limotini "satyagraha" deb atadi, bu Sanskrit tilida "haqiqatda qat'iylik" degan ma'noni anglatadi. Kontseptsiya uchta asosiy printsiptga asoslangan edi: fuqarolik itoatsizligi, hamkorlik qilmaslik va eng muhimi zo'ravonlik.

Gandining fikriga ko'ra, zo'ravonlik irratsionallikning timsolidir, hatto dushmanga ham judolik va adovatsiz muomala qilish, uning tajovuziga javoban esa o'zo'zini nazorat qilib turish kerak. Bunday ruh kuchiga ega bo'lish uchun Gandi iffat haqida qasamyod qildi, spartalik turmush tarzini olib bordi, uzoq vaqt ro'za tutdi. Tez orada bu e'tiqodlar uning jiddiy siyosiy quroliga aylandi.

Gandining fikriga ko'ra, fuqarolik itoatsizligi adolatsiz qonunlarni qasddan buzishdan iborat edi. Buning jazosi hibsga olishmi yoki ozodlikdan mahrum qilishmi-sabr-toqat bilan chidash kerak edi.

Hamkorlik qilmaslik adolatsiz boshqaruv tizimi bilan har qanday aloqalarni to'xtatish, shu jumladan davlat xizmatidan bo'shatish, unvon va unvonlardan voz kechish, shuningdek sudlar, maktablar, ma'muriy muassasalarni boykot qilishni anglatadi. Va nihoyat, hamkorlik qilmaslik zolim iqtisodiyoti tomonidan ishlab chiqarilgan tovarlarni sotib olishdan bosh tortishni anglatardi.

Gandi birinchi marta 1906-yilda Janubiy Afrika hindularini satyagraxaga, ya'ni zo'ravonliksiz kurash taktikasiga chaqirdi. Natal va Transvaalda minglab odamlar o'z ishlarini tark etishdi, tinch mitinglar va ish tashlashlar uyushtirishdi. Mohandas tez-tez hibsga olingan, ammo keyin ozod qilingan: uning odamlarga ta'siri juda katta edi.

Natijada hindlar diskriminatsion qonunlarni yengillashtirishga erishdilar. Norozilik harakatining g'alabalari haqidagi yangiliklar Angliyada keng yoritildi va asta-sekin Gandi butun dunyoda bilib olindi. 1915 yilda u va uning oilasi Hindistonga qaytib, o'z ta'limotlarini uyda tarqatishdi.



Gandizm ta'limot sifatida bir nechta manbalarga ega edi. Hindlarning diniy matnlari asosiy edi. U erdan ahimsa yoki "zo'ravonlik" tushunchasi olingan. Gandi ta'limotidan ham ta'sirlangan Lev Tolstoy. Mohandas u bilan yozishmalar olib borgan va uning g'oyalari, zo'ravonlik va kechirim bilan yovuzlikka qarshilik ko'rsatmaslik tushunchalarini qo'llab-quvvatlagan.

"Men Sizning jurnalangiz Hind fikrini qabul qildim va u erda qarshilik ko'rsatmaydiganlar haqida yozilgan hamma narsani o'rganishdan xursand bo'ldim. [...] Men jonli o'lim yaqinlik his qachon endi men yashayotgan, va ayniqsa, hozir, men shuning uchun ayniqsa yaqqol his va nima boshqalarga aytib bermoqchiman, mening fikrimcha, katta ahamiyatga ega, ya'ni, non-qarshilik deb ataladi nima, lekin qaysi mohiyatiga ko'ra boshqa hech narsa emas, deb soxta talqinlar bilan buzilmagan sevgi haqidagi ta'limot. [...] ...Sizning Transvaaldagi faoliyatingiz, dunyoning oxirida bizga o'xshab tuyulganidek, hozirgi kunda dunyoda amalga oshirilayotgan va nafaqat nasroniy dunyosi, balki har bir dunyo xalqlari muqarrar ravishda ishtirok etadigan barcha narsalarning eng Markaziy, eng muhimidir."

Gandi o'z g'oyalarini xutbalar o'qiyotgandek bayon qildi. U o'z fikrdoshlarini "haqiqat g'alabasi, haqiqat g'alabasi, jon va muhabbat kuchlari tomonidan haqiqat g'alabasi" ni bashorat qilib, "haqiqatga, haqiqat kuchiga, sevgi kuchiga, qalb kuchiga rioya qilishga" chaqirdi. "Bu uni siyosiy arbobga emas, balki ma'naviy etakchiga aylantirdi.

Hindistonga qaytib kelgach, Gandi Sabarmati ashram (jamo'a) satyagraha tamoyillari o'rgatilgan Ahmedabad yaqinida.

1915 yilda mashhur Hind yozuvchisi, Nobel mukofoti laureati Rabindranat Tagor Gandini "Maxatma" deb atadi, bu "buyuk jon" degan ma'noni anglatadi. Ushbu unvon doimiy ravishda tayinlangan Mohandas.

1919 yil mart oyida Britaniyaning Hindiston ma'muriyati General-gubernatorga favqulodda vakolatlar bergan Roulett to'g'risidagi qonunni qabul qildi. Imperiyaga sodiqlikda gumon qilingan har qanday Hind hibsga olinishi va sudsiz qamoqqa olinishi mumkin edi. Bunga javoban Gandi umummilliy satyagraha e'lon qildi. U mamlakat bo'ylab sayohat qilib, Britaniyaning o'zboshimchaliklariga zo'ravonliksiz qarshilik ko'rsatishga chaqirdi.

13 aprel kuni Amritsarda 50 askar namoyishchilar olomonini o'qqa tutib, yuzlab odamlarni, asosan ayollar va bolalarni o'ldirgan. Ushbu qirg'indan keyin Gandi Britaniya imperiyasining qat'iy raqibiga aylandi.

Zo'ravonlik iqtisodiyoti

1920 yilda Maxatma yana butun Hindistonni e'lon qildi satyagraha, vatandoshlarini imperial to'qimachilik monopoliyasini boykot qilishga chaqirdi. Hindiston plantatsiyalaridan olingan barcha paxtalar Angliyaga olib ketildi, u erda matolar tayyorlandi va keyin hindularga haddan tashqari narxlarda sotildi. Hindistonning o'zida mato ishlab chiqarish taqiqlandi.

Shu vaqtdan boshlab qo'l aylanadigan g'ildirak milliy ozodlik kurashining ramziga aylandi. Gandizmning yuz minglab izdoshlari uyda to'qishni va matolarni o'zlari sotishni boshladilar. Mahatma hunarmandchilik ishlari, xususan, qo'l to'qish mamlakatga iqtisodiy mustaqillikka erishishga imkon beradi deb ishongan. Gandi uni "zo'ravonliksiz iqtisodiyot."



Tuz kompaniyasi ushbu siyosatning davomi bo'ldi. 1882 yilda qabul qilingan Britaniya qonuni mustamlaka hokimiyatiga Hindistonda tuz yig'ish va ishlab chiqarish monopoliyasini berdi. 1930 yil aprel oyida Gandi va uning eng yaqin izdoshlari Sabarmatidan mustamlaka qonunchiligini buzgan holda tuzni bug'lantirish uchun Arab dengizi sohilidagi Dandi qishlog'i yaqinidagi tashlandiq tuz zavodlariga 400 kilometrlik piyoda yo'l olishdi. Aksiya haqidagi xabar butun Hindistonga tarqaldi va o'n minglab hindular tuzni noqonuniy ravishda bug'lantira boshladilar.

Tuz kompaniyasidan keyin Gandi Punedagi Yervada qamoqxonasida tugadi. Norozilik harakati rahbari sifatida u u erda tez-tez mehmon bo'lgan, garchi u hech qachon uzoq turmagan bo'lsa ham. Va bu safar Mahatma mustamlakachi hokimiyat bilan shartnoma tuzdi: barcha siyosiy mahbuslar itoatsizlik umummilliy kampaniyasini to'xtatish evaziga ozod qilindi.

1932 yilda Gandi quyi kasta - "daxlsizlar"ni kamsitishga qarshi kampaniya boshladi. Ularni "Harijonlar" Xudoning bolalari"deb atagan.

Gitlarga maktublar va ikkinchi Jahon urushi

Maxatma Gandi ko'p odamlar bilan yozishmalar olib bordi, ular orasida Tolstoy, Eynshteyn va Gitler Maxatma Gandi ko'p odamlar bilan yozishmalar olib bordi, ular orasida Tolstoy, Gandi Adolf Gitlarga ikki marta □ 1939 yil iyulda, ikkinchi jahon urushi arafasida va 1940 yil dekabrda xat yozgan. U ikki marta fashistlar rahbarini urushni to'xtatishga chaqirdi va ikkala marta ham unga "aziz do'st" deb murojaat qildi, buning uchun u keyinchalik bir necha bor tanqid qilindi.

"Sizga do'st sifatida murojaat qilayotganim shunchaki rasmiyatchilik emas. Dushmanlarim yo'q. 33 yil davomida mening hayotim irqi, terisi rangi va dinidan qat'i nazar, butun insoniyatning do'stligini jalb qilishdir. [...] Biz sizning jasoratingizga va sizning vataningizga bag'ishlanganingizga shubha qilmaymiz, shuningdek, sizning raqiblaringiz sizni bo'yashgani kabi, siz hayvon ekanligingizga ishonmaymiz."

Gandining Gitlarga maktubidan, 1940 yil

Biroq, o'sha paytda Jahon hamjamiyati fashistlar rejimining barcha vahshiyliklari haqida hali bilmas edi. Ikkala xat ham javobsiz qoldi.

Bir tomondan, Gandi fashizm va natsizmni ochiqchasiga qoraladi. Boshqa tomondan, u vatandoshlarini urushda inglizlarni qo'llab-quvvatlamaslikka chaqirdi. 1942 yilda Mumbayda Maxatma hindularni hokimiyat bilan hamkorlik qilmaslikka chaqirdi va inglizlarning Hindistonni tark etishini talab qildi. Ushbu nutqdan so'ng darhol Gandi, uning rafiqasi va Hindiston Milliy Kongressi (INC) rahbarlari hibsga olingan.

Gandining qamoq muddati ikki yil davom etdi. Uning rafiqasi 1944 yil fevral oyida bronxitning kuchayishidan qamoqda vafot etdi va Maxatmaning o'zi bezgakka chalindi. May oyida u sog'lig'ining muhim holati tufayli ozod qilindi - rasmiylar qamoqdagi o'lim yangi tartibsizliklarga olib kelishi mumkinligini tushunishdi.

Urush tugagach, mustamlakachi hokimiyat bilan kelishib, Gandi o'z tarafdorlarini 100 mingdan ortiq siyosiy mahbuslarni ozod qilish evaziga urushni to'xtatishga chaqirdi.

Ozodlik bahosi



1946 yilda INC rahbarlaridan biri, kelajakdagi Hindiston bosh vaziri va Gandining shogirdi Javaharlal Neru inglizlardan milliy hukumat tuzish mandatini oldi. Butun Hindiston musulmonlar Ligasi (VML) rahbari Muhammad Ali Jinna mustaqil Pokistonning Hindistondan ajralib chiqishini targ'ib qildi. Gandi bunday bo'linishning keskin raqibi edi.

Jinna musulmonlarni bevosita harakat kunini o'tkazishga chaqirdi. 16 avgust kuni Kalkuttada ajralib chiqish g'oyasini qo'llab-quvvatlash uchun ommaviy miting bo'lib o'tdi. Aksiya pogromlar va ommaviy qotilliklar bilan birga o'tdi, 4 mingdan ortiq kishi vafot etdi. Bu Bengaliyada hindular va musulmonlar o'rtasida shiddatli to'qnashuvlarning boshlanishiga olib keldi.

Gandi va uning izdoshlari butun mintaqani piyoda aylanib, qon to'kilishini to'xtatishga va mamlakatning bo'linishiga yo'l qo'ymaslikka chaqirdilar. Ushbu kampaniya hech qanday ta'sir ko'rsatmadi. 15 yil 1947 avgustda Hindiston va Pokiston ikkita alohida dominion maqomini oldi. Chegara hududlarida to'qnashuvlar to'xtagani yo'q. 1947 yil oktyabrda Jammu va Kashmirga egalik qilish bo'yicha hududiy nizo avj oldi birinchi Hind-Pokiston urushi.

O'sha paytda Nyu-Dehlida yashovchi Mahatma zo'ravonlikka norozilik bildirish uchun bir necha kun ochlik e'lon qildi.

An'anachilar Gandini uzoq vaqtdan beri yoqtirmaydilar □ uning quyi kastlarni namoyishkorona qo'llab-quvvatlashi, musulmon delegatsiyalarini qabul qilishi uchun. Bundan tashqari, radikallar Gandi Hindistonni "anti-milliy" tinch va'z qilish orqali bo'linishga olib kelgan deb da'vo qilishdi.

1948 yil yanvar oyida uning hayotiga birinchi urinish bo'lib o'tdi. Ekstremistlar uning nutqini tinglash uchun ruhiy rahbarning uyi yaqinidagi parkda to'plangan olomonga uy quradigan bomba tashladilar. Voqeadan so'ng, Gandiga xavfsizlikni yaxshilash va jamoat oldida so'zlashdan bosh tortish taklif qilindi, ammo u rozi bo'lmadi va 10 kundan keyin o'sha joyda ikkinchi urinish bo'lib o'tdi.

O'sha kunning ko'p qismida, 30 yanvar kuni Gandi uyda Konstitutsiya loyihasi bo'yicha takliflar ustida ishladi. Kechqurun jiyani hamrohligida u jamoat namozi uchun parkga bordi. Mahatma bilan salomlashgan olomondan bir kishi unga yaqinlashdi va uni uch marta o'q uzdi.

Qotil millatchi Natur Godse bo'lib chiqdi. U o'z joniga qasd qilishiga to'sqinlik qilib, joyida mahkamlandi. Godse osib o'ldirishga hukm qilindi. Gandining zo'ravonlik va shafqatsizlik o'z vataniga inglizlar tomonidan olib kelinganligi va qadimiy madaniyati bilan Hindiston tinch mamlakatga aylanishi mumkinligiga ishonchi oqlanmadi.

Maxatma merosi

Gandi falsafasi siyosiy amaliyotni abadiy o'zgartirib, insoniyatga tinch norozilik, zo'ravonliksiz kurash va passiv qarshilik samaradorligini namoyish etdi. Uning mafkurasi butun dunyo siyosatchilarining keyingi avlodlarini □ Martin Lyuter King (AQSh) va Nelson Mandela (Janubiy Afrika) dan Aung Suu Chji (Myanma) gacha ilhomlantirdi.

Bugungi kunda dunyoning ko'plab shaharlarida Mahatma yodgorliklari va yodgorliklari mavjud. Uning tug'ilgan kuni-2 oktyabr-BMT tomonidan xalqaro zo'ravonlik kuni deb e'lon qilingan.

Lev Tolstoyning Mohandas Gandiga javob maktubidan, 1910 yil



Foydalanilgan adabiyotlar

1. Gandi M. K. [tanlangan asarlar] / Mahatma Gandi. Tarkibi. va auth. perdisl. V. A. Vasilenko.
2. Roy R. Self and Society: A Study in Gandhian Thought. – New Delhi: Sage Publicatinos, 1985.
3. Desai M. The Gospel of Selfless Action or The Gita according to Gandhi. – Ahmedabad: Navajivan Publishing House, 1946
4. Bhagavadgita / Per.. tadqiqot. va eslatma, 1999
5. Gandhi M. K. Towards Non-Violent Socialism. – Ahmedabad: Navajivan Publishing House, 1951.
6. Albedil MF Hindiston: cheksiz donolik. O'tish: Saytda Harakatlanish,
7. Kripalani J. B. Gandhi. His Life and Thought. – New Delhi: Publications Division, Ministry of Information and Broadcasting, Government of India, 1970
8. Rigveda. Sanskr bilan. T. Ya. Elizarenkova.
9. Gangal S. C. Gandhian Thought and Techniques in the Modern World. – New Delhi: Criterion Publications, 1988.
10. Matluba, T. (2021). HISTORY OF ORIGIN OF THE UZBEK TERM. Galaxy International Interdisciplinary Research Journal, 9(9), 71-76.
11. Nodira, K. (2022). INNOVATIVE APPROACH IN FORMATION OF EDUCATION AND DEVELOPMENT OF HUMAN CAPITAL IN THE CONDITIONS OF GLOBALIZATION. Web of Scientist: International Scientific Research Journal, 3(02), 77-81.
12. Salomovna, U. N. (2020). Introduction of problem historical issues to young people in the comprehensive study of the history of Uzbek statehood. Middle European Scientific Bulletin, 3, 29-31.
13. Mahfuza, M. (2022). The History of Tea of the Turkestan Region by Russian Orientalists of the Second Half of the 18–20th Centuries. CENTRAL ASIAN JOURNAL OF SOCIAL SCIENCES AND HISTORY, 3(5), 65-74.
14. Mamatova, M. B. (2019). THE HISTORY OF TEA THAT CHANGED THE WORLD. Central Asian Problems of Modern Science and Education, 4(2), 360-364.
15. Маматова, М. Б. (2019). XIX-XX АСРЛАРДА ТУРКИСТОН БОЗОРЛАРИДАГИ ЧОЙНИНГ УМУМИЙ ТАВСИФИ. ВЗГЛЯД В ПРОШЛОЕ, (16).
16. Turaev, S. R. (2020). DESCRIPTION OF THE KHIVA KHANATE IN THE DIARY OF THE MEDIEVAL EUROPEAN TRAVELER, AMBASSADOR ANTHONY JENKINSON. Theoretical & Applied Science, (1), 736-739.
17. Тураев, Ш. Р. (2022). ВИЗАНТИЯ МАНБАЛАРИДА ТУРК ХОҚОНЛИГИНИНГ СОСОНИЙЛАР ДАВЛАТИ ВА ВИЗАНТИЯ БИЛАН МУНОСАБАТЛАРИГА ОИД МАЪЛУМОТЛАР ТАҲЛИЛИ. ВЗГЛЯД В ПРОШЛОЕ, 5(2).
18. Kucharov, J. Q. (2022). XIV-XV asrlarda Buxoroning ijtimoiy-iqtisodiy va siyosiy taraqqiyoti. Science and Education, 3(5), 1293-1298.
19. Кучаров, Ж. К. (2021). АМИР ТЕМУР ВА ТЕМУРИЙЛАР ҲУКМРОНЛИГИ ДАВРИДА БУХОРОНИНГ ИЧКИ ВА ТАШҚИ САВДОДА ТУТГАН ЎРНИ. ВЗГЛЯД В ПРОШЛОЕ, 4(5).
20. Кучаров, Ж. К. (2021). АМИР ТЕМУР ВА ТЕМУРИЙЛАР ДАВРИДА БУХОРОДА



ДЕҲҚОНЧИЛИК ХЎЖАЛИГИНИНГ РИВОЖЛАНИШ ТАРИХИДАН. ВЗГЛЯД В ПРОШЛОЕ, 4(3).

21. Alikulovna, R. O. (2021). Development of carpet weaving in Uzbekistan. TRANS Asian Journal of Marketing & Management Research, 10(9and10), 36-41.
22. Темирова, Ч., & Раҳмонқулова, О. (2021). ТАЪЛИМ ТИЗИМИДА АМАЛГА ОШИРИЛГАН КЕНГ ҚАМРОВЛИ ВА ТИЗИМЛИ ЎЗГАРИШЛАР. Academic research in educational sciences, 2(3), 840-847.
23. Ixomovich, B. S. (2022). Socio-political processes in Uzbekistan at the sight of british scholars. ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal, 12(4), 90-98.
24. Samatova, F. (2021). CHRONICLE OF COURAGE: KASHKADARYA PEOPLE. EPRA International Journal of Research & Development (IJRD), 6(5), 1-1.
25. Muminov, U. (2021). Historical Gates of Karshi. International Journal of Development and Public Policy, 1(6), 73-76.
26. Naimovich, P. K. (2022). COVERAGE OF ISSUES OF IMPROVEMENT OF THE CITIES OF KASHKADARYA REGION IN ARCHIVAL DOCUMENTS (70-80S OF THE XX CENTURY). CURRENT RESEARCH JOURNAL OF HISTORY (2767-472X), 3(04), 8-11.
27. Naimovich, P. K. (2019). SOUTHERN CITIES OF UZBEKISTAN IN THE INDEPENDENCE YEARS. ANGLISTICUM. Journal of the Association-Institute for English Language and American Studies, 8(3), 42-48.